

Tabivere Põhikool

Väärtuskasvatuse põhimõtted ja kava 2016-2018

1. Väärtuskasvatuse põhimõtted ja vormid

Väärtused on tõekspidamiste kogum, mis juhivad inimese tegevust ja otsustamist erinevates olukordades.

Väärtushinnangute ja -hoiakute kujundamine koolis toimub igapäevase koolielu ja eeskujude kaudu. Väärtuskasvatuse alusdokumentideks on kooli kodukord, õppekava ja väärtuskasvatuse kava. Koolikultuuri aitavad kujundada traditsioonid, õpilasüritused, ühisüritused, koostöö erinevate huvipooltega, iga õpilase ja töötaja panus oma kooli maine kujundamisse.

Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu ja ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühishäärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

Väärtuskasvatus innustab õpilasi:

- Jõudma selgusele oma väärtustes;
- Reflekteerima omaenda ja teiste väärtuste üle;
- Kujundama teatud käitumiskalduvusi ehk iseloomuomadusi;
- Õpetama tegema sotsiaalselt vastutustundlikke otsustusi (mõistma tagajärgi) ja oma otsustusi ning tegusid põhjendama.

Väärtuskasvatus õppekavas aitab õpilastel:

- Mõista ning võrrelda omavahel enda ja teiste väärtusi ja veendumusi, vaadelda neid kinnitavaid tõendeid, välja kujundada arvamusi ja järeldusi;
- Arutleda erinevuste üle ning juhtida konflikte rahumeelsel viisil;
- Arutada ja kaaluda erinevaid lahendusi isiklikele, sotsiaalsetele ning moraalidilemmadele;
- Mõista, kui keeruline on kogukonnas defineerida õiget ja valet, ning arutleda võimu ja otsustajate rolli üle;
- Väljendada oma väärtusi ja arusaamu aruteludes ja käitumises;
- Mõelda selle üle, kuidas nende teguviisid võivad mõjutada teisi;
- Demonstreerida vastutustunnet ja algatusvõimet.

Väärtuskasvatuse protsessid hõlmavad:

- Ühisõpet klassis või väikestes gruppides;
- Üksikindiviidide või gruppide läbiviidud uurimistöid;
- Tegevusi probleemide lahendamisel;
- Ühiseid otsustamistegevusi, sealhulgas otsustamist grupis.

Ühine otsustamine aitab edendada:

- Iseseisvat mõtlemist moraalsete ja sotsiaalsete teemade vaatlemise kaudu;
- Austust seaduste ning teiste inimeste legitiimsete õiguste vastu;
- Austust erinevate veendumuste, ideede ja praktikate vastu;
- Rahumeelsete konfliktijuhtimise viiside kasutamist;
- Aktiivset kaasatust kooli ja kogukonna ellu;
- Demokraatlike printsiipide ja praktikate rolli kriitilist uurimist otsustamisprotsessis;
- Positiivseid suhteid klassis ning võimalusel kogukonnas ja terves ühiskonnas;
- Õpetama tegema sotsiaalselt vastutustundlikke otsustusi (mõistma tagajärgi) ja oma otsustusi ning tegusid põhjendama

Praktilised strateegiad väärtuskasvatuses:

- Diskussioon- õpetaja või õpilase juhitud diskussioon, küsimuste ja vastuste voorud, väitlused, isikliku vaatepunkti põhjendamine, kombinatsioon kirjalikest ja suulistest töödest;
- Simulatsioonimängud- reaalsuse imiteerimine;
- Rollimängud- õpilaste kaasamine näitemängu, kus etendatakse olukordi, millel puudub eelnevalt paikapandud stsenaarium;
- Konflikti juhtimine- võib hõlmata otsuste vastuvõtmist, läbirääkimisi, kompromisse, konsensust või vahendaja kasutamist;
- Väärtuste selitamine.

Õpetajatele suunatud koolituste eesmärk on õpetada õpetaja märkama, kuidas tema oma ainega, suhtlemises õpilastega, aga ka koolikultuuris tervikuna väärtusi edasi annab, näidata, kuidas kooli ainekava ja tundi planeerides leida ka väärtuste selituseks kuluvat aega ning arendada õpetaja oskust kasutada väärtuskasvatuse kaasaegseid meetodeid.

Tabivere Põhikooli põhiväärtused

- **Ühtekuuluvustunne**- see tähendab koostööd kõigi huvipooltega, tugevat meie-kooli tunnet ning üksteise tunnete, arvamuste ja heaoluga arvestamist.
- **Loovus ja tarkus**- see tähendab valmisolekut uuteks väljakutseteks, mitmekesiste lahenduste leidmist ning tarkuse arendamist läbi loovuse.
- **Areng**- see tähendab õppimist igal tasandil, jätkusuutlikku ja kvaliteetset haridust.
- **Traditsioonid**- see tähendab kodukoha loodus- ja kultuuripärandi austamist ning arendamist

2. Väärtuskasvatuse kava

2016/2017. õppeaasta

Kooli väärtuste kajastumine kooli õppekavas ja õpetajate töökavades, ürituste ja projektide läbiviimises.

Süvendatud tähelepanu rahvuslikele väärtustele, kultuuri- ja looduspärandile: rahvakalender, rahvarõivad, uskumused, tavad, laulud, kõnekäänud, mõistatused, pärimused.

Iga kuu üldkogunemisel esineb üks klass üldkogunemisel antud kuu rahvakalendri tähtpäevade teemalise etteastega.

Käsitöö tundides valmivad tütarlaste rahvuslikus stiilis riided.

Õppekäigud Eesti rahva muuseumi, Põllumajandusmuuseumi ja teistesse muuseumidesse.

30. juuni 2017.a. toimub noorte laulu- ja tantsupidu.

I veerand- sügisese töö ja tegemised

Veerandi suurüritus: Mihklilaat

II veerand- jõuluootus ja jõuluaeg

Veerandi suurüritus: jõluetendus „Eestlaste jõulud muiste“

III veerand- kultuuripärand

Veerandi suurüritus: klasside nukuteatri etendus rahvuslikel teemadel

IV veerand- looduspärand

Veerandi suurüritus: kevadpidu (tantsupidu)

2017/2018.õppeaasta

Süvendatud tähelepanu Eesti riigi 100 aastale ajaloos

Iga veerand on seotud ühe perioodi sündmustega Eesti ajaloos. Iga kuu üldkogunemisel esineb üks klass lavastusega ühe ajaloolise perioodi/ sündmuse tutvustamisel.

I veerand- muinas- ja keskaeg

September- muinasaeg

Oktoober- keskaeg

II veerand- uusaeg

November- 16.-17. sajand

Detsember- 18.-19. sajand

III veerand- 20. sajand

Jaanuar- I maailmasõda

Veebruar- Eesti iseseisvumine

Eesti Vabariik 100 tähistamine

Märts- Nõukogude okupatsiooni periood

IV veerand- 1991-2016

Aprill- Eesti taasiseseisvumine

Mai- 21. sajand